

איגוד לשכות המסחר

ארגון העסקים הגדול בישראל

הרפורמה במזון בחוק ההסדרים 2021

רז הילמן

נובמבר 2021

הרפורמה במזון - הרבה מעבר לרפורמה ביבוא

שינוי דרישות מהותיות – מזהמים כימיים, ביולוגיים ושאריות חומרי הדברה

01

הגדרה חדשה (אופציונאלית) "יבואן נאות"

02

מסלול יבוא חדש (אופציונאלי) "המסלול האירופאי"

03

הסדרת דרישות מיצרנים ותיקונים נוספים, קטנים, אבל חשובים

04

שינוי דרישות מהותיות – אימוץ רגולציה אירופאית

לא יחול על בשר גולמי,
חלב גולמי, ביצים טריות
בקליפתן ודבש

**מזהמים
כימיים**

EC 1881/2006

קישור

לא יחול על בשר גולמי,
חלב גולמי, ביצים טריות
בקליפתן ודבש

**מזהמים
ביולוגיים**

(למעט ליסטריה וסלמונלה
שייקבעו בנפרד).

EC 2073/2005

קישור

קישור לתוספת השניה
א' לחוק המפרטת את
ההפניות וההחרגות

לא יחול על בשר גולמי,
חלב גולמי, ביצים
טריות בקליפתן ודבש

**שאריות
תרכובות
כספית**

EU 73/2018

קישור

לא יחול על בשר גולמי,
חלב גולמי, ביצים טריות
בקליפתן, דבש וירקות
ופירות טריים

**שאריות
חומרי
הדברה**

EC 396/2005

קישור

שינוי דרישות מהותיות – אימוץ רגולציה אירופאית

• הנוסח המחייב יהיה הנוסח בשפה המקורית.

• משרד הבריאות נדרש גם להעמיד לעיון הציבור נוסח בשפה העברית.

• תיקון סעיף 5 לחוק על רקע השיטה השונה מול אירופה.

”ג) אין בהוראות סעיף קטן (א)(3) ו-(4) כדי למנוע ייצור, יבוא או שיווק על פי ההוראות המאומצות.”;

• מתי ייכנס לתוקף? ינואר 2023 – אבל אנחנו פועלים לאפשר תקופת מעבר שתחל עוד קודם.

שינוי דרישות מהותיות – אימוץ רגולציה אירופאית

- ביחס למוצרים שהוחרגו וביחס לליסטריה ולסלמונלה הערכים צפויים להיקבע בחודשים הקרובים.
- סתירה בין תקן רשמי לרגולציה המאומצת – המאומצת גוברת.
- מנגנון אימוץ לעדכונים של רגולציה מאומצת + ועדת חריגים.
- שאריות חומרי הדברה בתוספי תזונה – בבחינה מול משרד הבריאות

יבואן נאות והמסלול האירופאי

"יבואן נאות" – הגדרה חדשה שצפויה להשיג מגוון תועלות

- להעלות את הרמה המקצועית של יבואנים.
- להקל ביבוא מגוון מוצרי מזון.
- לצמצם מחלוקות יומיומיות מול שירות המזון הארצי ותחנות ההסגר.
- לאפשר למשרד הבריאות לנצל בצורה חכמה יותר את המשאבים העומדים לרשותו.

בקשות להירשם כיבואן נאות ניתן יהיה להגיש החל מיולי 2022 וההקלות בהליך היבוא צפויות החל מינואר 2023 (אם לא תינתן דחיה של 9 חודשים).

יבואן נאות והמסלול האירופאי

איך הופכים ליבואן נאות?

• בירוקרטיה – הגשת בקשה שמצריכה את אישור משרד

הבריאות (בתוך 10 ימים)

• ממות – תהליכי עבודה פנימיים, נהלים, התחייבויות

יבואן נאות והמסלול האירופאי

מה נדרש מיבואן נאות? (סעיף 115(א))

(1) תכנית בקרת איכות ובטיחות שהיבואן הרשום מקיים, לכל סוג מזון מסוים שהוא מבקש לייבא, הכוללת נהלים וסקר סיכונים ובו התייחסות למערכת האיכות של היצרן, להרכב המזון, לבטיחותו, לסימונו, לתנאי הובלתו, לאחסונו ולמכירתו, להבטחת עקיבות ולנקיטת פעולות לתיקון ליקויים ומניעת הישנותם, והכול בהתאם לתהליכי בקרת איכות ובטיחות הקבועים בתקנים ביך לאומיים מקובלים;

(2) התחייבות שלפיה הוא יישם את התכנית כאמור בפסקה (1) בעבור כל משלוח של מזון שהוא מייבא.

יבואן נאות והמסלול האירופאי

מה נדרש מיבואן נאות (מעבר לנדרש מיבואן מזון רגיל)?
(סעיף 54א)

- 1. קיום תהליכי בקרת איכות ובטיחות עצמית בהתאם לתקנים בינלאומיים המקובלים.**
- 2. שמירת בדרך דיגיטלית של תיק מוצר למשלוח לתקופה של 7 שנים ממועד שחרור המשלוח האחרון.**
- 3. שמירה בדרך דיגיטלית של רשימת העוסקים במזון שאליהם העביר את המזון ישירות לתקופה שלא תפחת מ- 7 שנים.**

יבואן נאות והמסלול האירופאי

מה נדרש מיבואן נאות? (המשך סעיף 54א)

4. תיעוד ושמירה דיגיטלית (7 שנים ממועד התלונה) של תלונות שהתקבלו בדבר נזק או חשש לנזק לבריאות האדם ממזון שייבא במסלול האירופאי.

5. לשמור תיעוד בדרך דיגיטלית ל 7 שנים בכל הנוגע לביצוע החובות לפי סעיף 164 (בעיקר Recall ו- Withdrawal) לענין מזון מזיק.

6. חובת הודעה למנהל שירות המזון ונקיטת פעולות מתאימות כנדרש על כל מקרה בהקשר של מזון מזיק.

יבואן נאות והמסלול האירופאי

למה כדאי ליבואן מערכות בקרת איכות ולהיות יבואן נאות?

• הגברת המקצועיות בארגון, יצירת תהליכי עבודה פנים ארגוניים והתנהלות מול ספקים שתצמצם את החשיפה להפרות ולליקויים במוצר.

• הרחבת היצע המוצרים שניתן לייבא במסלול יבוא מבוסס הצהרה – גם כחלופה לאישור מוקדם וגם כחלופה לאישור משלוח.

מהם המזונות הרגישים שניתן יהיה להביא במסלול האירופאי?

מוצרי חלב מחלב מפוסטר. דבש ומוצריו (צפוי להישאר תקן לדבש).

מוצרים המכילים ג'לטין או קולגן או את שניהם. פטריות ותערובותיהן.

שימורי מזון בעלי חמיצות נמוכה. מיקרואורגניזמים לשימוש בתעשיית המזון.

מי שתיה מבוקבקים ומים מינרליים. צבעי מאכל לשיווק קמעונאי.

מוצרי מזון המוגדרים כרגישים רק בגלל שהם שנדרשים להובלה או אחסנה

בטמפרטורה הנמוכה מ- 8 מעלות צלזיוס.

מהם המזונות הרגישים שלא ניתן יהיה להביא במסלול האירופאי?

מזון ייעודי.

תוספי תזונה.

משקאות משכרים.

מוצרי חלב מחלב לא מפוסטר.

בשר ומוצריו.

ביצים ומוצרי ביצים.

מזונות המיועדים לצריכה של תינוקות ופעוטות, כולל תרכובות מזון ומזונות משלימים המסומנים בייעוד כאמור.

עלי צמח הגת.

דגים ומוצרי דגים כולל רכיכות, סרטנים ובעלי חיים מקבוצת האכינודרמים

יבואן נאות והמסלול האירופאי

איך מייבאים מזון במסלול האירופאי?

✓ יבואן נאות.

✓ התחייבויות (נוסח בתוספת השלישית + התחייבות קיום

הנדרש מיבואן נאות).

✓ מזון אינו מוחרג.

✓ מסמכים נלווים לפי התוספת השלישית ב' לחוק ומסמכים

נוספים שנדרשים לפי סעיף 96 לחוק – **בהמשך מפגש ייעודי.**

✓ אגרה...

יבואן נאות והמסלול האירופאי

דוגמאות של מסמכים נוספים ביחס לסוגי מזונות:

מתוך התוספת השלישית ב' לחוק

מזון שנדרש להובלה בטמפרטורה מוגדרת או מבוקרת – גרף הטמפרטורה בהובלה.

מוצרי חלב – מסמך מהיצרן על תהליך הפסטור ותעודה וטרינרית.

דבש ומוצריו – תעודה וטרינרית.

מכילים ג'לטין או קולגן – תעודה וטרינרית.

פטריות כולל מוצרים שהפטריה היא רכיב עיקרי – ציון במפרט של השם המדעי של הפטריה.

מיקרואורגניזמים לתעשיית המזון – השם המדעי המלא.

שימורי מזון בעלי חומציות נמוכה $\text{PH} > 4.5$ - תעודה על טיפול עיבוד טרמי + סימון קוד יצרן + תעודת בדיקת כושר השתמרות – יש עם הדרישות הללו בעיות – בטיפול.

יבואן נאות והמסלול האירופאי

דגשים ביחס לחלק מהדרישות:

נדרש אחד מארבעת הבאים:

1. אישור שייצור המזון מפוקח על ידי גורם המוסמך לכך במדינת הייצור, שנתן אותו גורם מוסמך (נדרש גורם מוסמך באיחוד האירופי); **רלוונטי רק ליצרן באיחוד האירופאי**
2. תעודת בריאות (health certificate) שנתן גורם המוסמך לתת תעודה כאמור במדינת הייצור; (נדרש גורם מוסמך באיחוד האירופי); **רלוונטי רק ליצרן באיחוד האירופאי**
3. "אישור סחר חופשי" – רלוונטי רק אישור סחר חופשי שעניינו מכירה באיחוד האירופאי שנתן גורם מוסמך באירופה. **יצרן יכול להיות מחוץ לאיחוד – אבל שיווק באיחוד האירופאי**
4. אישור כאמור בסעיף 52 (לחוק הגנת בריאות הציבור מזון) המעיד כי ייצור המזון נעשה בתנאי ייצור נאותים במדינת הייצור. **יצרן יכול להיות מחוץ לאיחוד – אבל שיווק באיחוד האירופאי**

יבואן נאות והמסלול האירופאי

דגשים ביחס לחלק מהדרישות:

נדרש גם אחד מארבעת הבאים:

חלופות ללא מגבלה באשר לארץ היצור (הוכחת שיווק באיחוד האירופאי):

1. חשבונית מכירה לקמעונאי אירופי או מקמעונאי אירופי.
2. תעודת משלוח לקמעונאי אירופי.
3. אישור סחר חופשי שנתן גורם מוסמך במדינה באיחוד האירופי.

חלופה רק ליצרני מזון באיחוד האירופאי (לא מחייב שהמוצר משווק באיחוד):

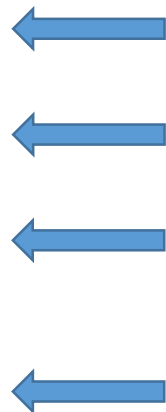
4. לעניין יצרן שהיבואן הציג בעניינו "תעודת בריאות" מגורם מוסמך באיחוד האירופאי או אישור גורם מוסמך באיחוד האירופאי שייצור המזון מפוקח על ידו, - חלופה של הצהרת יצרן המזון על עמידת המזון בדרישות האסדרה של האיחוד האירופי

יבואן נאות והמסלול האירופאי

דוגמאות על ירקות:

אפשרות להכלל במסלול האירופאי
כן
לא
כן
כן בתנאי שהיצרן מצהיר על עמידה בדרישות הרגולציה האירופאית (בנוסף על ההצהרה של היבואן על עמידה בדרישות הרגולציה בישראל)

המוצר	היבואן	ארץ היצור	משווק באיחוד האירופאי עם אסמכתא לכך
ירקות קפואים	נאות	ארה"ב	כן
ירקות קפואים	נאות	ארה"ב	לא
ירקות קפואים	נאות	צרפת	כן
ירקות קפואים	נאות	צרפת	לא למשל מותג פרטי לישראל או יצור נפרד לישראל מטעמי כשרות

הוקמה ועדת חריגים בה יושבים נציגים ממגוון משרדי ממשלה ושצפויה לתת המלצות בנושאים הבאים:

- סטיות מדרישות הרגולציה שאומצו וכפי שיתעדכנו מעת לעת.
- מסמכים נוספים שידרשו מיבואנים במסלול האירופאי.
- שינוי בתוספת המגדירה מסמכים נדרשים במסלול האירופאי.
- שינוי בתוספת המגדירה התחייבות היבואן במסלול האירופאי.
- שינוי בתוספת המגדירה את המזונות המוחרגים מהמסלול האירופאי.
- בחינת רשמיות התקנים.

הסרת חסמי יבוא – טיפול בתקני המזון

בניגוד למרבית המדינות המפותחות, בישראל יש כיום מגוון רחב מאד של תקני מוצר מחייבים למוצרי מזון.

תהליך אימוץ דרישות המיקרוביולוגיה האירופאיות ייתר חלק משמעותי מאד מהסעיפים העוסקים בבטיחות מזון בתקינה וכך שומט את העילה שאלו יוכרו כתקנים רשמיים לפי דרישות חוק התקנים.

סעיף 313 החדש שהוכנס לחוק מייצר מנגנון, במסגרתו נעשית בחינה מחדש של כלל תקני המזון, במטרה להסיר רשמיות (ובהמשך אולי גם לבטל) תקני מזון מיותרים שמגבילים את הסחר שלא לצורך.

חובת דיווח של שרי הכלכלה והבריאות לוועדה בכנסת עד סוף פברואר 2023 על תקני מזון שרשמיותם לא בוטלה.

במקביל אנו פועלים ביחס לצו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון שנותן תוקף למגוון סעיפים בתקני מזון ושגם הוא נדרש בחינה מחדש.

הסרת חסמי יבוא – הארכת תוקף אישור מזון רגיש

בהמשך לבקשתנו, תוקן סעיף 67 (א) לחוק באופן שמאפשר שאישורי יבוא מזון רגיש יהיו עם תוקף של עד 6 שנים במקום 4 שנים כיום.

מסמך הסבר מטעם שירות המזון הארצי צפוי להתפרסם בימים הקרובים.

הסרת חסמי יבוא – מועד הגשת בקשת שחרור

תיקון נוסף שצפוי להקל על תהליך היבוא הוא האפשרות להגיש בקשה לשחרור משלוח מזון לאחר יציאת המשלוח מהמדינה שממנה יבוא לישראל (במקום בסמוך להגעת המשלוח לישראל ולא מוקדם מיום העבודה הקודם ליום שבו הגיע המשלוח).

הסדרת הפיקוח על יצור מקומי של מזון

**במסגרת החוק נקבעה חובת יצרני מזון מקומיים במערכות
בקרת איכות.**

עד שנת 2026 כלל יצרני המזון בישראל יידרשו בתכנית בטיחות מזון
בבקרה עצמית.

ביחס לחלק מהמזונות הוגדרה דרישה מחמירה יותר ל- GMP:

מזון חדש; מזון ייעודי; תוסף תזונה; מזון המסומן ללא גלוטן;
מזון המיועד לצריכה של תינוקות ופעוטות כולל תמ"ל ומזונות משלימים
המסומנים בייעוד כזה.

תיקונים חוק נוספים

- 1. הרחבת טווח הטמפרטורה לצינון בשר טרי שלא עבר עיבוד**
תוקן סעיף 9 לחוק הגנת בריאות הציבור מזון בהקשר של "בשר טרי" כך שטווח הטמפרטורה בו ניתן לצנן בשר שלא עבר עיבוד כלשהו הוא מינוס מעלת צלזיוס אחת ועד ארבע מעלות צלזיוס. (במקום 0-4 קודם לכן).
- 2. פרוצדורה פשוטה יותר להארכת תוקף חיי מדף של חומר גלם**
תוקן סעיף 12(ג) לחוק באופן שמקל על הפרוצדורה לצורך הארכת תוקף חיי מדף של חומר גלם על ידי יצרן מקומי.
- 3. תיקון עקיף לחוק קביעת מועד כניסה לתוקף של הוראת סימון מזון**
ארוז מראש "חוק אילת שקד" ביחס להוראות סימון ברגולציה שאומצה.

על מנת לאזן את ההקלות, הרפורמה צפויה לכלול תכנית אכיפה מקיפה, ותזכיר נפרד שצפוי להיות מאושר בהמשך אמור להגדיר סמכויות אכיפה נוספות.

תכנית האכיפה צפויה לכלול תקני כח אדם וסעיפי אכיפה מחמירים ובכלל זה הסמכות להטיל עיצומים כספיים משמעותיים בגין הפרות.

בין הנושאים שמצריכים הסדרה מבחינתנו

1. הגדרת תקופת מעבר ברורה ביחס לדרישות המאומצות מול הדרישות הקיימות.
2. מתן אפשרות ליבואן נאות של מזון מוחרג לקבל הקלות בתהליך השחרור.
3. הקלות בתהליך השחרור של דוגמאות מזון.
4. מסמכים נלווים במסלול האירופאי לשימורים בחומציות נמוכה (על בסיס מה שיסוכם בצוות הייעודי לנושא).
5. בחינה אם יש קטגוריות מזון שונות שתקנות שאריות חומרי הדברה האירופאיות אינן נותנות להן מענה מלא.
6. חשיבה מחדש על ההחרגה שנעשתה בחוק אילת שקד.

- ✓ הנגשת מידע – לגורמי הפיקוח ולעוסקים במזון
- ✓ הדרכות – לגורמי הפיקוח ולעוסקים במזון
- ✓ הטמעות בארגונים – אצל העוסקים במזון
- ✓ מענה מהיר של שירות המזון לסוגיות מקצועיות שיעלו

תודה רבה,

רז הילמן

razh@chamber.org.il

03-5631011

הסתייגות: מובן שזו סקירה חלקית בלבד שנועדה להקל להבין את עיקרי הרפורמה. החוק עוד נדרש לפרסום ברשומות. הנוסח המחייב יהיה רק זה שיפורסם ברשומות.